

h) zák. čl. XXXVIII/1868 o vyučování v národních školách;

i) čl. I, odst. 2., věta 2. zákona ze dne 26. června 1926, č. 99 Sb. z. a n. o zvýšení daně z lihu;

k) zák. čl. XV/1883, XXI/1886 o komitátech a I/1890 o veřejných silnicích a mýtech, ve znění zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 302 Sb. z. a n.;

l) § 5 zákona ze dne 5. března 1888, č. 19 čes. z. z., kterým se upravují veřejně-právní poměry všeobecných veřejných nemocnic v Čechách, zákon ze dne 20. května 1914, č. 19 mor. z. z. o příspěvku domovských obcí k nákladům ošetrovacím a zák. čl. XXI/1898;

m) §§ 3, 6 a 42 zákona ze dne 23. července 1919, č. 443 Sb. z. a n., jímž se upravují služební poměry úředníků při obcích v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

(3) Zákon ze dne 26. března 1919, č. 170 Sb. z. a n., pozbývá co do ustanovení § 1, odst. 4., věta 2. platnosti od 1. ledna 1932.

§ 30.

Provedením tohoto zákona pověřují se ministři vnitra a financí.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Černý v. r.

Dr. Engliš v. r.

78.

Zákon ze dne 15. června 1927

o stabilizačních bilancích.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

I. Ustanovení všeobecná.

§ 1.

Kdo vede řádné obchodní knihy (čl. 28 a násl. obchodního zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 1 ř. z. z r. 1863, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi §§ 25 a násl. zák. čl. XXXVII/1875) nebo řádné, čistý výnos a soupis jmění (aktiva a pasiva) číselně vykazující knihy zemědělské, může za účasti na výhodách tohoto zákona, počínajíc obchodním obdobím 1927 (1926/1927), nejdéle však po-

čínajíc obchodním obdobím 1931 (1930/1931), nově oceniti předměty trvale v podniku užívané (pozemky, budovy, důlní podstatu, stroje, zařízení a pod.) a sestaviti podle zásad níže uvedených východiskovou bilanci jako podklad bilance stabilizační.

§ 2.

(1) Ve východiskové bilanci oceniti jest stroje a zařízení nejvýše pořizovací hodnotou, kterou měly ku dni, k němuž byla východisková bilance sestavena, při čemž jest přihlížeti ke skutečnému opotřebení na předmětech těch zatím již nastalému; ostatní předměty uvedené v předchozím paragrafu oceniti jest nejvýše obecnou hodnotou, kterou měly v době, ke které byla východisková bilance sestavena. Oceňovací předpisy § 23, č. 3 zákona ze dne 6. března 1906, č. 58 ř. z. o společnostech s omezeným ručením nemají zde platnosti.

(2) Za obecnou hodnotu pokládati jest onu prodejní cenu, které, přihlíží-li se k podniku jako k hospodářskému celku, lze za předpokladu jeho dalšího provozování ve volném obchodu dosíci. Poměry mimořádné nebo čistě osobní zůstanou při ocenění nepovšimnuty.

(3) Ostatní součástky jmění, jakož i závazky a dluhy vykážati jest ve východiskové bilanci nezměněnou hodnotou, kterou byly uvedeny v bilanci za obchodní období předcházející bezprostředně východiskovou bilanci.

(4) Zvláštní předpisy, které platí pro soukromé pojišťovny o oceňování předmětů uvedených v § 1, zůstávají nedotčeny.

§ 3.

Nestanoví-li tento zákon jinak, platí ustanovení stanov, příslušných zákonů a nařízení o schvalování a uveřejňování bilancí obchodních, jakož i o usnášení se o případné změně společenské smlouvy také pro východiskovou bilanci. Východisková bilance musí býti schválena a uveřejněna nejpozději se schválením a uveřejněním první obchodní bilance na jejím podkladě sestavené.

II. Ustanovení zvláštní.

a) Společnosti akciové, komanditní na akcie a společnosti s omezeným ručením.

§ 4.

(1) Je-li hodnota nově oceněných předmětů vyšší, než jaká byla vykázána v bilanci za ob-

chodní období, jež bezprostředně předcházelo východiskovou bilanci, lze přebytku takto povstaleho upotřebiti buď

a) ke zřízení rezervního fondu (§ 5), anebo
b) ke zvýšení základního kapitálu (akciového, kmenového), při čemž nesmí činiti úhrn pravých rezerv vyúčtovaných ve východiskové bilanci [včetně rezervy pod lit. a)] méně než 25% kapitálu základního po jeho zvýšení, anebo

c) za podmínky lit. b) současně k oběma pod a) a b) vytčeným účelům, podle volného uvážení společnosti.

(2) Je-li hodnota nově oceněných předmětů nižší, než jaká byla vykázána v bilanci za obchodní období, jež bezprostředně předcházelo východiskovou bilanci, bude hrazen úbytek takto povstálý z nastrádaných rezervních fondů; při tom nesmí činiti úhrn pravých rezerv ve východiskové bilanci vyúčtovaných méně než 10% základního kapitálu (akciového, kmenového) vykázaného ve východiskové bilanci. Nelze-li úbytku takto hraditi, bude uhrazen poměrným odpisem na kapitálu základním (akciovém, kmenovém). Není dovoleno vyrovnávati úbytek ten zařazením ztrátové položky stejné výše v aktivech východiskové bilance.

(3) Valná hromada společnosti s omezeným ručením se může usnésti na příplatcích k vyrovnání úbytku, a to i když nemá smlouva společenská výslovného ustanovení o povinnosti k příplatkům (§§ 50, 72 a násl. zákona o společnostech s omezeným ručením).

§ 5.

(1) Reservní fond, uvedený v § 4, odst. 1, lit. a) a c), jest vykázáti ve východiskové bilanci a v bilancích za další obchodní období jako samostatnou bilanční položku.

(2) Kromě případu likvidace podniku a případu uvedeného v § 6 lze tohoto fondu upotřebiti v 15 letech, počínajíc dnem sestavení východiskové bilance jen ke krytí bilančních ztrát. Upotřebením jeho k jiným účelům, nanejvýš k doplnění nebo k vyplácení dividendy (podílů na zisku), není dovoleno.

§ 6.

(1) Do pěti let ode dne, ke kterému byla východisková bilance sestavena, se může valná hromada společnosti — přihlížejíc k předpisu § 4, odst. 1, lit. b) — usnésti, že

se má rezervní fond uvedený v § 4, odst. 1, lit. a) a c), zcela nebo z části přeměnit v kapitál základní (akciový, kmenový). Přeměnu tu nutno provésti do šesti měsíců ode dne tohoto usnesení; u akciových společnostech však běží tato lhůta teprve ode dne státního schválení dotčeného usnesení.

(2) Pro toto usnesení a jeho provedení platí předpisy §§ 7 a 8, jakož i ustanovení stanov a platných zákonů a nařízení.

§ 7.

(1) Zvýšení základního kapitálu [§ 4, odst. 1, lit. b) a c) a § 6] provedeno bude u společností akciových buď nakolkováním starých akcií nebo vydáním akcií zdarma posavadním akcionářům nebo — podle volného uvážení společnosti — oběma způsoby.

(2) Odpis na kapitál základním (§ 4, odst. 2) bude proveden u akciových společností především odkolkováním jmenovité hodnoty akcií. Jen kdyby jinak měla jmenovitá hodnota akcie klesnouti odkolkováním pod 200 Kč, zmenší se počet akcií tak, aby jejich nová celková jmenovitá hodnota odpovídala snížené jmenovité hodnotě akciového kapitálu.

(3) Způsob, jak provésti nakolkování nebo odkolkování akciového kapitálu a vydání akcií zdarma posavadním akcionářům, bude upraven vládním nařízením.

(4) U společností s omezeným ručením provedeno bude zvýšení nebo snížení kmenového jmění zvýšením nebo snížením vkladů společníků v poměru, v jakém jsou účastni jednotliví společníci svými podíly na jeho celkové výši.

(5) Ustanovení čl. 202, 203, 243 a 248 obchodního zákona a § 209 zák. čl. XXXVII/1875, jakož i § 55 a násl. zákona č. 58/1906 ř. z. o vyzvání věřitelů při snížení akciového resp. kmenového jmění nemá zde platnosti.

§ 8.

(1) Budou-li vydány akcie zdarma posavadním akcionářům (§ 7, odst. 1) anebo zmenší-li se počet akcií (§ 7, odst. 2) a nemůže-li jednotlivý akcionář předložit akcie v počtu potřebném k vydání nové akcie, má právo žádati, aby mu byl vydán za každou zbývající starou akcií podílný list. Podílný list zní na jmenovitou hodnotu, která jest stanovena s ohledem na jmenovitou hodnotu nové akcie poměrem, v jakém připadá jedna nová akcie na akci starou.

(2) Nové akcie, za něž byly vydány podílné listy, uschová společnost.

§ 9.

(1) Pokud tento zákon jinak nestanoví, platí pro podílné listy obdobná ustanovení obchodního zákona o akcích.

(2) Podílné listy zní jako akcie, za něž byly vydány, buď na jméno nebo na majitele. Vydá-li společnost akcie různého druhu (kmenové, přednostní), vyznačí se výslovně na podílných listech, za jaký druh akcií byl podílný list vydán. Podílné listy, jejichž úhrnná jmenovitá hodnota se rovná jmenovité hodnotě nové akcie, požívají stejných práv při hlasování a upisování nových akcií, jaká přísluší jednotlivé akci.

(3) S podílnými listy jest spojen nárok na poměrné účastenství na zisku a při likvidaci podniku nárok na poměrnou část čistého jmění.

§ 10.

(1) Držitelé podílných listů v úhrnné hodnotě rovnající se jmenovité hodnotě nové akcie mohou kdykoli žádati, aby jim společnost vyměnila za ně nové akcie.

(2) Nebudou-li podílné listy vyměněny za nové akcie do pěti let od jich vydání, vyzve společnost vyhláškou v Úředním listu, jakož i vyhláškou, kterou předpisují stanovy, nebo i vyhláškou v jiných denních listech držitele podílných listů, aby je do lhůty k tomu stanovené předložili k výměně. Lhůta ta nesmí býti kratší tří měsíců od vyhlášky v Úředním listu.

(3) Nebudou-li podílné listy v této lhůtě předloženy k výměně, nebo budou-li předloženy jen v počtu, který nestačí, aby za ně mohla býti vydána nová akcie, zpeněží společnost nevyměněné akcie a vyplatí výtěžek po srážce výloh s prodejem spojených po předložení podílných listů jejich držitelům, nebo naloží s nimi podle § 1425 obč. zák. (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi podle obdobných ustanovení občanského práva). Peněžní částky u soudu k tomu cíli složené smějí býti vydány jen při současném vrácení podílných listů.

(4) Držitelé včas nevyměněných nebo podle předchozího odstavce proplacených podílných listů pozbývají veškerých práv vůči společnosti.

§ 11.

Zní-li staré akcie společnosti na různé jmenovité hodnoty, nebo jsou-li různého druhu

(kmenové, přednostní), zachová se posavadní poměr těchto skupin mezi sebou jakož i vzájemný poměr k základnímu kapitálu i při nakolkování a odkolkování starých nebo vydání nových akcií.

§ 12.

Změna stanov o právu hlasovacím jest nutná jen, zmenší-li se počet akcií (§ 7, odst. 2). Počet nových akcií, které dávají právo jednoho hlasu, nesmí býti stanoven výše, než poměrně odpovídá počtu starých akcií, za které byly vyměněny a jimž dosud patřil jeden hlas.

§ 13.

Sestaviti východiskovou bilanci náleží představenstvu společnosti (správní radě, jednatelem společnosti s r. o.), které ji předloží dozorčí radě (revisorům) společnosti k přezkoumání. Přezkoumanou východiskovou bilanci předloží představenstvo společnosti (správní rada, jednatele společnosti s o. r.) se zvláštní písemnou zprávou, jakož i s písemnou zprávou dozorčí rady (revisorů) o výsledku zkoumání valné hromadě ke schválení. V písemné zprávě představenstva buďtež zvláště vytčeny okolnosti, které byly rozhodny pro nové ocenění, jmenovitě také s přihlédnutím k možné budoucí výnosnosti podniku.

§ 14.

Usnese-li se valná hromada schvalující východiskovou bilanci, aby se v důsledku nového ocenění provedl odpis na akciovém kapitálu (§ 4, odst. 2 a § 7, odst. 2), mohou se akcionáři, kteří se zúčastnili valné hromady a zastupují aspoň 25% akciového kapitálu, odvolati z usnesení toho do 14 dnů ode dne, kdy se konala valná hromada, k rozhodčímu soudu (§ 20) a žádati, aby tento rozhodl, má-li se usnesení to provést, po případě v jakém rozsahu a jakým způsobem. V tomto případě odkládá se působnost usnesení valné hromady o východiskové bilanci až do rozhodnutí soudu.

§ 15.

Při vykonávání práva dozorčího a při schvalování změn stanov vyvolaných sestavením východiskové bilance, jakož i při zápisu změn stanov do obchodního rejstříku omezí se úřady a soudy, bez újmy platných předpisů zákonů, jen na otázku, zda byly splněny předpisy tohoto zákona. Zkoumati zejména, zda jest nové ocenění podle § 2 skutečným poměrem přiměřeno, jim nepřísluší.

b) Pojišťovny.

§ 16.

(1) Pro akciové společnosti pojišťovací platí obdobně ustanovení §§ 4—15 tohoto zákona.

(2) Pojišťovny spočívající na zásadě vzájemnosti uloží případný přebytek (§ 4, odst. 1) do rezervního fondu, který jest vykazovati pod samostatnou bilanční položkou. Tohoto smí býti užito v 15 letech, počínaje dnem sestavení východiskové bilance — kromě případu likvidace společnosti — jen ke krytí bilančních ztrát. Objeví-li se při novém ocenění úbytek na hodnotě nově oceněných předmětů (§ 4, odst. 2), rozhodne dohlédací úřad, jak má býti tento úbytek kryt, případně, má-li býti vůbec provedeno nové ocenění. Není dovoleno, aby byl úbytek ten vyrovnán zařazením ztrátové položky stejné výše v aktivech východiskové bilance.

(3) O sestavování východiskové bilance soukromých pojišťoven platí posavadní předpisy nařízení ze dne 5. března 1896, č. 31 ř. z. a § 33 nařízení ze dne 19. října 1922, č. 307 Sb. z. a n. s příslušnými doplňky o účtování soukromých pojišťoven vydanými.

c) Spořitelny.

§ 17.

(1) Ustanovení § 16, odst. 2 tohoto zákona platí obdobně i pro spořitelny.

(2) Pro sestavování východiskové bilance platí předpisy stanov.

d) V ý d ě l k o v á a h o s p o d á ř s k á s p o l e č e n s t v a.

§ 18.

(1) O upotřebení případného přebytku a o případné úhradě úbytku, povstalých novými oceněním, platí obdobně ustanovení § 4, odst. 1 a 2, a §§ 5 a 6 s úchylkou, že při zvýšení členských podílů nesmí činiti úhrn pravých rezerv vyúčtovaných ve východiskové bilanci [včetně rezervy uvedené v § 4, odst. 1, lit. a)] méně, než 50 procent úhrnu členských podílů.

(2) Ztrátu povstalou použitím členských podílů k částečnému nebo k úplnému krytí úbytku (§ 4, odst. 2) jest hraditi příplatky členů, na nichž se valná hromada usnese současně se schválením východiskové bilance. K platnosti usnesení jest třeba souhlasu

aspoň tří čtvrtin přítomných členů. Příplatky jest složiti hotově nejdéle do tří měsíců ode dne, kdy se stalo usnesení valné hromady.

(3) Sestaviti východiskovou bilanci přísluší představenstvu společenstva, které ji předloží revisorům (zákon ze dne 10. června 1903, č. 133 ř. z., pro Slovensko zákon ze dne 15. dubna 1919, č. 210 Sb. z. a n.) k přezkoumání. Přezkoumanou východiskovou bilanci předloží představenstvo společenstva se zvláštní písemnou zprávou jakož i s písemnou zprávou revisorů valné hromadě ke schválení. O tom, jaké náležitosti má vykazovati písemná zpráva představenstva, platí obdobně ustanovení § 13, poslední věta.

e) O s t a t n í p r á v n í f o r m y p o d n í k á n í.

§ 19.

O bilancování případného přebytku a jeho upotřebení jakož i o krytí případného úbytku platí obdobně ustanovení §§ 4—6 tohoto zákona s úchylkou, že ustanovení § 4, odst. 1, lit. b) a odst. 2 o pravých rezervách zde nemají platnosti.

III. Rozhodčí soud.

§ 20.

(1) Rozhodčí soud, který bude zřízen u Ústředny československých obchodních a živnostenských komor v Praze, se skládá z předsedy a dvou přísedících. Předsedu volí oba přísedící ze seznamu předsedů, který bude zřízen při uvedené Ústředně. Do seznamu budou pojati jednak soudcové z povolání a jednak odborní znalci práva znalí. Soudec z povolání jmenuje ministerstvo spravedlnosti; odborné znalce jmenuje Ústředna československých obchodních a živnostenských komor v Praze k návrhu ústředních zájmových organizací. Nedohodnou-li se přísedící o volbě předsedy, jmenuje ho předseda uvedené Ústředny. Z přísedících volí po jednom sporné strany, a to z odborných znalců uvedených ve stálých seznamech, jež pro to zřídí všechny obchodní a živnostenské komory k návrhu ústředních zájmových organizací.

(2) Rozhodčí soud rozhoduje s vyloučením řádných soudů a s konečnou platností:

1. o sporech mezi osobami sestavivšími východiskovou bilanci a finanční správou o tom, zda určitý předmět jest v podniku trvale užíván (§ 1);

2. o odvolání minority akcionářů v případě § 14;

3. o sporech společníků a jejich právních nástupců, jež vzniknou novým oceněním předmětů trvale v podniku užívaných, pokud jde o určení kapitálových účtů společníků veřejných obchodních společností a vkladů komplementářů a komanditistů společností komanditních.

(3) Rozhodčí soud rozhoduje většinou hlasů. O povinnosti k náhradě nákladů řízení rozhoduje rozhodčí soud podle slušné úvahy. Náhrada nákladů nemůže být uložena úřadu.

(4) O řízení platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního.

(5) Výše náhrad předsedovi a přísedícím, jakož i poplatky rozhodčího soudu budou upraveny vládním nařízením.

(6) Předpisy § 577 a násl. civilního řádu soudního (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi §§ 767—788 zák. čl. I/1911) o právu stran dohodnouti se o rozhodčím zůstávají nedotčeny.

§ 21.

V případech § 22, odst. 4 vystupuje rozhodčí soud jako znalec. V těchto případech vyšle ministerstvo financí v zastoupení finančního úřadu nebo odhadní komise jednoho přísedícího (§ 20, odst. 1) ze stavu finančních konceptních úředníků.

IV. Ustanovení daňová a poplatková.

§ 22.

(1) Přebytek povstálý podle § 4, odst. 1 není podroben zdanění. Bude-li z přebytku toho zřízení rezervní fond (§§ 4 a 5) a upotřebí-li se ho k účelům uvedeným v §§ 5 a 6 nebo při likvidaci podniku, bude s ním při vyměřování zvláštní daně výdělkové nakládáno jako s fondem zdaněným. Zdanění nebudou podrobeny i zvýšení jmenovité hodnoty akcií nakolkováním a hodnota akcií vydaných zdarma posavadním akcionářům (§ 7).

(2) Bude-li hrazen úbytek povstálý novým oceněním (§ 4, odst. 2) z rezervních fondů, bude s ním naloženo při vyměřování zvláštní daně výdělkové podle ustanovení platných pro hrazení výdajů odčitatelných (§ 81, odst. 4 zákona o přímých daních).

(3) Odpisy na předmětech podle tohoto zákona nově oceněných jsou při vyměřování zvláštní daně výdělkové a daně důchodové

odčitatelnými položkami. Ustanovení §§ 15, č. 1, lit. b) a 79, lit. f) zákona o přímých daních zůstávají nedotčena.

(4) Mají-li buď finanční úřad neb odhadní komise pochyby, zda odpovídá ve východiskové bilanci vykázaná hodnota nově oceněných předmětů ocenění podle § 2, vyžádají si v tom směru posudek rozhodčího soudu (§ 21), který jest pro ně závazným. Dožádání rozhodčího soudu finančními úřady musí se státi do roka, počítajíc ode dne, kde byla jim předložena první obchodní bilance, sestavená na podkladě bilance východiskové.

(5) Uzná-li rozhodčí soud, že předměty ty byly oceněny výše, než je jejich pořizovací nebo obecná hodnota (§ 2), jest východiskovou bilanci opravit tak, aby ocenění nepřesahovalo pořizovací nebo obecné hodnoty zjištěné rozhodčím soudem. Odpisy na předmětech těch lze prováděti daněproště jen do výše hodnoty, zjištěné rozhodčím soudem.

§ 23.

(1) Poplatku ze smlouvy společenské jest prosto:

a) usnesení valné hromady o zvýšení akciového nebo kmenového kapitálu, vzniklo-li zvýšení to novým oceněním majetkových hodnot (§ 4, odst. 1);

b) usnesení valné hromady o příplatcích (§ 4, odst. 3), pokud se jimi nově oceněné kmenové jmění nebo podíly společníků doplňují jen na zákonné minimum;

c) usnesení valné hromady o úplné nebo částečné přeměně rezervního fondu v kapitál akciový nebo kmenový (§ 6).

(2) Ustanovení předchozího odstavce o osvobození se vztahují také na případné příspěvky, uložené valnou hromadou akcionářům ke krytí výloh tisku nových akcií a podílných listů, není-li příspěvek na jednotlivou akcií větší než 5 Kč.

(3) Zvýšení společenského jmění, jež vzniklo novým oceněním majetkových hodnot podniků jiných, než které mají na zřeteli ustanovení §§ 4—15, jest poplatku prosto.

(4) Poplatku prosto jest rovněž usnesení valné hromady společenstva o povinnosti členů k příplatkům podle ustanovení § 18.

(5) Od poplatků jsou osvobozeny všechny dodatky a změny společenských smluv veřejných a komanditních společností, pokud jsou nutny k provedení tohoto zákona.

(6) Poplatků prosta jsou dále veškerá podání a protokoly, jakož i notářské akty směřující jedině ku provádění tohoto zákona, jakož i výroky rozhodčího soudu (§§ 20 a 21) a smíry před ním uzavřené.

(7) Úřední úkony, jejichž účelem jest pouze provádění tohoto zákona, jsou osvobozeny od dávek zavedené zákonem ze dne 3. dubna 1925, č. 53 Sb. z. a n., pokud se týče zákonem ze dne 16. prosince 1926, č. 253 Sb. z. a n. o dávkách za úřední úkony ve věcech správních.

§ 24.

(1) Ustanovení §§ 22 a 23 vztahují se na tuzemské provozovny cizozemských podniků, postupuje-li stát, v němž má podnik sídlo, v obdobných případech stejným způsobem vůči provozovnám podniků československých.

(2) Za těchto podmínek se vláda zmocňuje, aby osvobodila akcie (zatímní listy), které byly vydány náhradou za zpoplatněné akcie při

provádění cizozemských zákonů o zlatých bilancích, od poplatku z cizozemských cenných papírů za podmínek, které se stanoví vládním nařízením, dále aby upustila od vybírání poplatku admisního, jakož i poplatku ze záznamu na burse.

V. Prováděcí ustanovení.

§ 25.

Provedení tohoto zákona se ukládá ministrům financí, průmyslu, obchodu a živností, spravedlnosti a vnitra, po případě zemědělství.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Dr. Engliš v. r.

Dr. Srdínko v. r.

Dr. Mayr-Harting v. r. Dr. Peroutka v. r.

Černý v. r.